МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра географії України

Затверджено
На засіданні кафедри географії України
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри географії України
_Лозинський Р. М.

Силабус
З навчальної дисципліни вільного вибору студентів «МІСЬКІ АГЛОМЕРАЦІЇ І ПРИМІСЬКІ ЗОНИ»,

другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» в межах циклу професійної та практичної підготовки студента

Львів – 2023 р.

Назва курсу	**Міські агломерації й приміські зони**
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка 41, 79005, Львів Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	географічний факультет, кафедра географії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 10 Природничі науки. Спеціальність 106 Географія
Викладачі курсу	Лозинський Роман Мар'янович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії України
Контактна інформація викладачів	Корпоративна пошта: roman.lozynskyy@lnu.edu.ua Персональна сторінка: https://geography.lnu.edu.ua/employee/lozynskyj-roman-maryanovych Географічний факультет, вул. Дорошенка, 41, каб. 59
Консультації по курсу відбуваються	Вівторок: 15:05 – 16:40 (вул. Дорошенка, 41, каб. 59) Також проводяться он-лайн консультації в Microsoft Teams де створено команду з назвою курсу. Для погодження часу консультацій потрібно писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/geography-master
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання для того, щоб у них сформувалося цілісне уявлення про розвиток географічної думки та сформовані внаслідок цього концепції зарубіжної географії людини.
Коротка анотація курсу	Курс "Міські агломерації і приміські зони" є вибірковою дисципліною для студентів магістратури, що навчаються за спеціальністю 106 «Географія» на другому році підготовки в І семестрі в обсязі _5_ кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Зміст курсу зорієнтований на географічне вивчення міських агломерацій і приміських зони. Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам теоретичні і практичні знання про міські агломерації і приміські зони, необхідні для використання у майбутній професійній діяльності, а саме як фахівця з урбаністики і міського планування.
Мета та цілі курсу	Метою курсу є ознайомлення студента з особливостями формування та розвитком міських агломерацій і приміських зон, а також вивчення урбаністичних процесів, що відбуваються на їх території Цілі: сформувати в студентів-географів цілісну систему знань про сучасні концепції, концепція міської агломерації й приміської зони, вивчити найбільші міські агломерації світу, міські агломерації в Україні, детальніше – Київську й Львівську міські агломерацію, ознайомитися з особливостями й інструментами просторового планування агломерацій і приміських зон.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11 2. Дорощук О.-М. Ю. Поняття «міська агломерація» в науковій літературі / Дорощук О.-М. Ю., Лозинський Р. Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів: Матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. присвяч. 35-річчю створення кафедри

економічної та соціальної географії у Східноєвропейському націон. ун-ті імені Лесі Українки (м. Луцьк, 6–7 квітня 2017 р.) / за ред. Ю. М. Барського, С. О. Пугача. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. – С. 58–61.
3. Дронова О.Л., Лис Я.С. Управління міськими агломераціями: європейський досвід для реформ в Україні./ УГЖ 2016, № 1 – С. 47-52.
4. Закутинська І.І. Субурбанізація в просторовому вимірі: Івано-Франківськ і його околиці: монографія / І.І. Закутинська, Р.Р. Сливка. – К. : Логос, 2016.- 216 с.
5. Зінченко Т. Є. Управління землекористуванням міських агломерацій / Т. Є. Зінченко // Інноваційна економіка. – 2012. – №6 (32). – С. 52–56.
6. Лозинський Р. М. Сучасні межі Львівської міської агломерації / Р. М. Лозинський, І. М. Костюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Географія. – 2011. – № 2. – С. 55-60.
7. Олійник, В. Приміська зона – місто: сфера впливу та інтересів / Валентина Олійник // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Географія. – 2017. – Вип. 1 (42). – С. 145–149.
8. Сливка Р. Просторовий розвиток приміської зони Івано-Франківська: ментальні межі, нерівномірність, фрагментація / Р. Сливка, І. Закутинська // Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін / За ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. – Київ, «Фенікс», 2017. – С. 304-325.
9. Encyclopedia of the city / edited by Roger W. Caves. Imprint, Abingdon, Oxon, OX ; New York, NY : Routledge, 2005. 564 p.
10. Encyclopedia of urban studies / edited by Ray Hutchison. Thousand Oaks, Calif. : SAGE Publications, 2010. 2 v. (xxviii, 1039 p.).
11. Fujita, M., P. Krugman and A. J. Venables. The Spatial Economy : Cities, Regions and International Trade. Cambridge, MA : MIT Press. 1999.
12. Lozynskyy R. Territorial marketing and branding of tourist cities of Ukraine (on the example of Kamyanets-Podilsky, Khmelnytskyi Region) / R. Lozynskyy, L. Kushnir, D. Dobroselska) // Trends, Prospects and Challenges of Sustainable Tourism Development : monograph / Ed. by Marta Barna. – Lviv : Lviv University of Trade and Economics, 2020. – P. 125–139.
13. Lozynskyy R., Hrymak O., Kushnir L., Terletska O. and Vovk M. (2021). City size and functional specialization as factors of smart management: A case of Lviv Oblast, Ukraine. Problems and Perspectives in Management, 19(2), 384–397. DOI. http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19(2).2021.31
14. Lozynskyy, R. Pantyley, V. and Sawicka, A. (2021). The smart city concept in Poland and Ukraine: in search of cooperation opportunities. Bulletin of Geography. Socio-economic Series. 52(52): 95–109. DOI: http://doi.org/10.2478/bog-2021-0016 (Scopus)
15. Nowak, M., Lozynskyy, R. and Pantyley, V. (2021). Local spatial policy

	in Ukraine and Poland. Studia z Polityki Publicznej / Public Policy Studies, Warsaw School of Economics, 8(3), November: 1–17. DOI: https://doi.org/10.33119/kszpp/2021.3.1 Додаткова література: 1. Алфьоров М. А. Урбанізаційні процеси в Україні в 1945– 1991 рр. : монографія / М. А. Алфьоров. – Донецьк, 2012. – 552 с. 2. Гарві Д. Бунтівні міста. Від права на місто до міської революції. — К.: Медуза, 2021. 3. Ґел Йен. Міста для людей / [пер. з англ. О. Любарської]. – Київ : Кенекшенс, 2020. – 278 с. 4. Денисенко О. О. Процеси метрополізації : світогосподарський аспект / О. О. Денисенко. – К., 2012. – 193 с. 5. Дронова О. Л. Геоурбаністика: навчальний посібник / О. Л. Дронова. – Київ, ВПЦ "Київський університет", 2014. – 419 с. 6. Посацький Б. С. Основи урбаністики. Територіальне і просторове планування: навч. посіб. / Б. С. Посацький ; МОН України; НУ "Львівська політехніка" – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2010. – 344 с 7. Словник фахових термінів з інтегрованого міського розвитку / Glossar zu Fachbegriffen für Integrierte Stadtentwicklung / Проект "Інтегрований розвиток міст в Україні". Київ, 2017.https://city2030.org.ua/sites/default/files/documents/Glossar_26-05-17_1.pdf 8. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с. 9. Флорида Р. Криза урбанізму: чому міста роблять нас нещасними / Річард Флорида // перекл. з англ. І. Бондаренко. – Київ: Наш формат. – 2019. – 315 с. 10. Nowak M, Pantyley V, Blaszke M, Fakeyeva L, Lozynskyy R, Petrisor A-I. Spatial Planning at the National Level: Comparison of Legal and Strategic Instruments in a Case Study of Belarus, Ukraine, and Poland. Land. 2023; 12(7):1364. https://doi.org/10.3390/land12071364 11. Nowak, M.; Petrisor, A.-I.; Mitrea, A.; Kovács, K.F.; Lukstina,G.; Jürgenson, E.; Ladzianska, Z.; Simeonova, V.; Lozyskyy, R.; Rezac,V.; et al. The Role of Spatial Plans Adopted at the Local Level in the Spatial Planning Systems of Central and Eastern European Countries. Land 2022, 11, 1599. https://doi.org/10.3390/land11091599
Тривалість курсу	150 год.
Обсяг курсу	Усього 32 год. аудиторних занять (з них 16 год. лекцій, 16 год. лабораторних робіт/практичних занять) та 118 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: **знати:** сутність концепцій «міська агломерація» і «приміська зона», найбільші агломерації світу, історію розвитку й сучасні міські агломерації України, особливості просторового планування агломерацій і приміських зон; **вміти:** аналізувати міську агломерації як об'єкт управління і просторового планування, встановлювати межі приміських зон і

	міських агломерацій, обирати, розробляти й використовувати інструменти просторового планування міських агломерацій і приміських зон, орієнтуватися в питаннях співпраці територіальних громад у межах міської агломерації.
Ключові слова	Міська агломерація, приміська зона, урбанізаційні процеси, урбаністика, просторовий розвиток, міське планування
Формат курсу	Очний, дистанційний
	Проведення лекцій, семінарів та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано в таблиці нижче
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з урбаністики і просторового планування
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Семінарські заняття, дискусія, індивідуальні заняття, самостійна робота, проблемні бесіди, метод кейсів, творче індивідуальне завдання тощо
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальнодоступне програмне забезпечення, доступ до Інтернету, проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: поточна успішність (активна участь на семінарах) – 80 балів (10 балів за семінар), індивідуальне завдання – 20 балів. Підсумкова максимальна кількість балів – 100. **Академічна доброчесність**: Роботи здобувачів є їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі зайняття курсу. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Питання до заліку чи екзамену	**Тема 1.** *Концепція міської агломерації.* Поняття «міська агломерація». Підходи і критерії виділення міських агломерацій. Класифікація міських агломерацій. Межі міських агломерацій. **Тема 2.** *Концепція приміської зони.* Приміська зона як складова урбанізованої системи. Критерії виділення. Етапи розвитку приміських зон. Структура приміської зони. Урбанізаційні процеси в приміській зоні. Особливості землекористування. Правовий режим приміських зон. Принципи планувальної організації приміської зони **Тема 3.** *Найбільші міські агломерації світу.* Міські агломерації Європи. Міські агломерації Азії. Міські агломерації Північної Америки. Міські агломерації Південної Америки. Міські агломерації Африки. Міські агломерації Австралії й Океанії.

	Тема 4. *Міські агломерації в Україні* Історико-географічні аспекти урбанізації й розвитку міських агломерацій в Україні. Київська, Харківська,Донецько-Макіївська, Дніпровська, Одеська, Львівська, Луганська Криворізька, Горлівсько-Єнакіївська, Чернівецька, Вінницька, Івано-Франківська, Краматорська, Тернопільська, Хмельницька й ін. Міські агломерації й регіональна політика України. **Тема 5.** *Київська міська агломерація.* Історико-географічні аспекти розвитку Київської міської агломерації. Межі, структура. Проблеми розвитку. Співпраця територіальних громад у межах Київської міської агломерації. **Тема 6.** *Львів – місто, агломерація, приміська зона* Історико-географічні аспекти розвитку Львівської міської агломерації. Межі, структура. Проблеми розвитку. Співпраця територіальних громад у межах Львівської міської агломерації. **Тема 7.** *Просторове планування й розвиток агломерацій і приміських зон.* Особливості й інструментами просторового планування агломерацій і приміських зон на локальному рівні. Міські агломерацій й регіональний та національний рівень просторового планування. Питання розвитку найбільших міських агломерацій України в «Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки».
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

№	*Тема*	*Лекції, год.*	*Семінари, год*	*Самостійна робота, год.*
1	*Концепція міської агломерації*	*2*	*2*	*16*
2	*Концепція приміської зони*	*2*	*2*	*16*
3	*Найбільші міські агломерації світу*	*4*	*4*	*22*
4	*Міські агломерації в Україні*	*2*	*2*	*16*
5	*Київська міська агломерація*	*2*	*2*	*16*
6	*Львів – місто, агломерація, приміська зона*	*2*	*2*	*16*
7	*Просторове планування й розвиток агломерацій і приміських зон*	*2*	*2*	*16*
	Всього	*16*	*16*	*118*